

Sonja M. Dujmović, *Pod državnim okriljem: Istorija djetinjstva u Bosni i Hercegovini 1878-1914*, Univerzitet u Sarajevu-Institut za historiju, Sarajevo, 2021, 317.

Značajan istraživački rad dr. Sonje M. Dujmović rezultirao je objavom iznimno vrijedne studije, *Pod državnim okriljem: Istorija djetinjstva u Bosni i Hercegovini 1878-1914*, koja je u toku 2021. godine predstavljena široj naučnoj javnosti, a čiji je izdavač Institut za historiju. S obzirom da u bosanskohercegovačkoj historiografiji do sada nije bilo radova koji su tretirali pitanje djetinjstva, ova knjiga time predstavlja značajan iskorak na ovom polju.

Odnos države prema djeci je prikazan kroz dva perioda na polju zdravstva, prosvjete i socijalne politike. Prvi dio, *Kada Carstvo štiti*, pokazuje kakav je bio odnos države prema djeci u periodu austrougarske uprave, dok drugi dio, *Pod zaštitom kraljevskog doma*, pokazuje na koji način je to pitanje tretirano u jugoslovenskom periodu. Osim toga, jedno manje poglavlje je posvećeno i djeci u toku Prvog svjetskog rata, gdje je prikazano kako se zapravo uopšte nije mislilo na djecu i gdje oni postaju žrtve političkih ciljeva pojedinaca.

Austrougarska okupacija Bosne i Hercegovine donijela je značajne izmjene na svim poljima, koji su doveli do prelaska iz do tada tradicionalnog u moderno društvo. Austrougarska uprava je dosta toga učinila na polju zdravstva. Autorica u knjizi ističe kako je austrougarska uprava radila na kvalitetnijem osposobljavanju babica kako bi se smanjila smrtnost novorođenčadi, ali i obrađuje pitanje kalemljenja, odnosno vakcinacije djece protiv ospica, pitanje koje je i do danas ostalo aktuelno. Kraljevina SHS / Jugoslavija je svojim osnivanjem prihvatila međunarodne okvire ponašanja i djelovanja, zbog čega je poduzela i značajne korake na zdravstveno – higijenskom prosvjećivanju stanovništva. Autorica ističe kako je država zakazala kada je riječ o prosvjeti, ona se nalazila na posljednjem mjestu za bilo kakve značajne izmjene. Kada je riječ o socijalnoj politici Kraljevine, akcije koje su bile poduzete po ovom pitanju u suštini su više bile prisutne na papiru, a dosta manje u praksi.

Djetinjstvo zasigurno treba da predstavlja osnov za napredak bilo kojeg društva, kao što i autorica ističe da odnos prema djetetu predstavlja paradigmu budućnosti jednog društva, a sam napredak se oslikava na osnovu onog koliko je uloženo u najmlađe. Autorica je ovom knjigom dala značajan doprinos bosanskohercegovačkoj historiografiji, jer je po prvi put na jednom mjestu bilo govora o odnosu države prema djetinjstvu kroz jedan duži vremenski period.

Fikreta Jakubović